

§ 142

Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite Malmin lentokenttäalueesta kaupungille aiheutuvien esirakentamiskustannusten tarkistamiseksi

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkiympäristölautakunta 30.3.2021 § 155

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sinikka Vepsä ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupungille kohdistuvat Malmin lentokenttäalueen esirakentamisen kustannukset tarkistetaan nykytilannetta vastaaviksi ja että asuntorakentamisen taloudellinen kannattavuus kyseiselle alueelle arvioidaan uudelleen muuttoliikenteen vähetessä.

Kaupunginhallitus toteaa kaupunkiympäristön toimialan lausuntoon viitaten, että Malmin entisen lentokenttäalueen kaavarunkovaiheessa tehtyjä esirakentamisen selvityksiä on tarkennettu ja niitä tarkennetaan edelleen alueen suunnittelun ja rakentamisen edetessä.

Maaperätutkimukset

Malmin entisen lentokentän maaperän alue on savikkoa, ei suota. Yhteensä noin kolmannes Helsingin maapinta-alasta on savikkoa. Rakentaminen pehmeikköalueella edellyttää pohjanvahvistusta katu-, puisto- ja piha-alueilla sekä rakennusten perustamista paaluilla. Maaperän vaatimukset huomioidaan rakentamisessa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunki on selvittänyt Malmin entisen lentokentän alueen maaperää vuosia suunnitelmallisesti yhteensä noin 3 000 pisteestä. Alueen maaperän, pohjavesien ja maaperän huokoskaasujen mahdollista pilaantumista on selvitetty maankäytön suunnittelua varten. Tutkimuksia tehdään lisää alueen maankäytön suunnittelun sekä puhdistamisen suunnittelun ja toteuttamisen tarpeisiin.

Maaperän pilaantuneisuutta on tähänastisissa tutkimuksissa todettu vain muutamissa paikoissa, joissa on käsitelty polttoaineita tai muita lentokenttätöimintään liittyneitä kemikaaleja. Todetut pilaantuneet kohdat ovat varsin pienialaisia ja sijaitsevat enimmäkseen lähellä maan pintaa. Ne ovat puhdistettavissa tavanomaisin keinoin, kuten kaivamalla pilaantunut maa-aines pois ja korvaamalla se puhtaalla maalla.

Alueelle on tehty koko alueen kattava alustava esirakentamissuunnitelma viimeksi vuonna 2017. Esirakentamissuunnitelma perustuu Malmin lentokenttäalueen kaavarunkoon ja siitä laadittuun maankäytön havainnekuvaan. Suunnitelmaa on tarkennettu laadittujen Nallenrinteen ja Lentoasemakorttelin tarpeisiin vuonna 2019. Koko aluetta koskeva selvitys vähähiilisen esirakentamisen mahdollisuuksista on käynnissä ja siitä raportoidaan vuoden 2021 aikana. Esirakentamistavat tarkentuvat maankäytön suunnittelun ja esirakentamisen toteutussuunnittelun edetessä.

Liito-orava- ja luontoselvitykset

Liito-oravan levinneisyyttä selvitetään vuosittain ja siinä otetaan huomioon myös muiden tahojen tekemät havainnot. Selvitysten perusteella määritellään jatkotoimenpiteet lajin riittävän suojelutason säilyttämiseksi. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista neuvotellaan ympäristöviranomaisten kanssa. Vuoden 2020 selvityksessä ei ole löytynyt uusia ydinalueita tai pesäpuita Malmin entisen lentokentän ympäriltä. Liito-oravien ydinalue Suurmetsäntien kahden puolen on laajentunut muutaman aarin luoteen suuntaan. Aikaisempina vuosina löydetyt esiintymät, eli lisääntymis- ja levähdysalueet, on huomioitu kaavoituksessa jättämällä ne viheralueille.

Helsingin liito-oravaverkostonselvityksessä (Helsingin liito-oravaverkosto 2019, Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:2) on tunnistettu liito-oraville tärkeät alueet ja reitit. Verkostosuunnittelussa sovitetaan yhteen maankäytön suunnittelu ja liito-oravien suojelu pitkäjänteisellä tavalla. Malmin alueelta on tunnistettu erityisesti kehitettäviä liito-oravien reittejä Longinojan laaksosta, jossa tarvitaan yhteyksiä ydinalueiden välille. Sen lisäksi on tunnistettu tarve kehittää yhteyksiä Lahdenväylän yli. Liito-oravan elinpiirit muuttuvat vuosittain ja laji leviää uusille alueille, minkä vuoksi Malmin entisen lentokenttä alueen kaava-

rungon alueella on katsottu tarkoituksenmukaiseksi selvittää liito-oravan potentiaalisia liikkumismahdollisuuksia jo ennakolta. Lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseksi alueelta tulee olla latvusyhteys ja liito-oravalle soveltuva liikkumisyhteys ympäröiville laajemmille viheralueille.

Alueen luontoarvoja on kartoitettu sekä kaavarunkotyön että vireillä olevien asemakaavahankkeiden aikana. Erinäisiä selvityksiä on tehty muun muassa huomionarvoisten perhoslajien esiintymisestä, linnustosta, lepakoista, kasvillisuudesta sekä vesistöistä vuosina 2015–2020. Vesistöön liittyviä arvoja on selvitetty muun muassa vesihuoltoon liittyvien selvitysten ja suunnitelmien yhteydessä. Selvityksiä päivitetään ja tarkennetaan säännöllisesti. Vuoden 2021 kasvukaudella jatketaan kasvillisuusselvitystä. Vuonna 2021 on tarkoitus päivittää perhosselvitys sekä tarpeen mukaan myös lepakkoselvitys. Vireillä olevien ja ennakoitujen asemakaava-alueiden osalta on tarkoitus selvittää purojen eliöstöä ja luonnontilaisuutta. Tulevissa maaperää ja hulevesiä koskevissa selvityksissä huomioidaan lisäksi pohjaveden ja Longinojan vedenlaadun seuranta.

Arvioidut rakentamiskustannukset ja niiden tarkentaminen

Rakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä. Kaavarunkoalueen esi-, katu- ja puistorakentamisen sekä palvelurakennusten budjettirahoitteisten investointikustannusten on arvioitu olevan suuruusluokkaa 500 milj. euroa. Kaupungin aluerakentamisprojektitoiminnan kokemuksen mukaan yksi kaupungin budjettivaroilla investoima euro käynnistää noin 4–8 euron edestä yksityisiä investointeja, riippuen alueen ominaisuuksista, lähtötilanteesta ja tavoitteista. Malmin entisen lentokentän alueen rakentamisessa yksityisten investointien osuuden arvioidaan olevan noin 3 000 milj. euroa, jos oletetaan maltillisesti, että yhdellä kaupungin budjettivaroilla investoimalla eurolla alueelle saadaan kuuden euron edestä yksityisiä investointeja.

Kaupungille kohdistuviksi esirakentamisen kustannuksiksi on vuonna 2017 laaditun suunnitelman mukaiselle esirakentamisvaihtoehdolle arvioitu noin 300 miljoonaa euroa koko kaavarungon alueelta. Kustannukset on esitetty osa-alueittain ja rakennusosittain Malmin esirakentamissuunnitelman raportissa (Destia Oy, 25.9.2017). Pilaantuneen maan puhdistamisen kustannuksiksi on arvioitu noin 8 milj. euroa (Ramboll Finland Oy, 15.11.2019).

Suunnitelmat ja sitä myöten kustannusarviot ja riskiarviot täsmennyvät jatkuvasti kun edetään kohti rakentamisen toteuttamista. Tällä hetkellä on valmisteilla selvitys alueen vähähiilisen esirakentamisen menetelmistä, jonka lähtökohtana on päästölaskelma esirakentamiselle pe-

rinteisellä tekniikalla (Ramboll Finland Oy, 10.2.2020). Tavoitteena on löytää jatkossa kaavoitettaville kaavarungon osa-alueille vaihtoehtoisia esirakentamisratkaisuja, joilla pienennetään päästöjä sekä kustannuksia. Työstä raportoidaan vuoden 2021 kuluessa.

Kaavarunkovaiheessa tehtyjä selvityksiä on tarkennettu ja tarkennetaan asemakaavoituksen edetessä. Alueen suunnittelu jakautuu useaan asemakaavahankkeeseen. Selvityksiä tehdään suunnittelutyön pohjaksi kaavahankekohtaisesti ja muun suunnittelun tarpeisiin.

Väestönkasvu Helsingissä

Helsingin ja Helsingin seudun uusin väestöennuste on laadittu vuosille 2019–2060 (Helsingin kaupunki, Tilastoja 2020:11). Ennusteessa on huomioitu koronaepidemian vaikutus. Koronaepidemian vuoksi Helsingin kasvu jäi hieman jälkeen vuonna 2020, mutta kasvun oletetaan palautuvan jo vuonna 2021 lähelle tavanomaista. Vuosina 2021–2030 Helsingin keskimääräiseksi vuosikasvuksi ennustetaan 6 250 asukasta.

Kaupunkistrategiassa sekä asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi rakentaa vuosina 2021–2023 yhteensä 7 000 asuntoa vuodessa ja vuodesta 2023 alkaen 8 000 asuntoa vuodessa.

Helsinki kasvaa nopeasti ja Malmin entisen lentokentän alue on yleiskaavan 2016 tärkein uusi rakentamisalue, josta suunnitellaan ja rakennetaan 25 000 asukkaan uusi kaupunginosa. Yleiskaavan toteuttamissuunnitelmassa Malmin lentokentän alue kuuluu yleiskaavan ensimmäiseen toteutusvaiheeseen. Kaupungin tavoitteena on aloittaa asuntorakentaminen alueella 2020-luvulla niin nopeasti kuin mahdollista. Investointimäärärahaa on varattu Malmin rakentamisen käynnistämiseksi talousarviossa 2021 ja siihen liittyvässä 10-vuotisessa investointisuunnitelmassa.

Lopuksi

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

19.05.2021

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkiympäristölautakunta 30.3.2021 § 155

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 05.05.2021 § 117

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 19.04.2021 § 278

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.03.2021 § 155

HEL 2021-000698 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Hankenumero 5264_199

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Malmin entisen lentokentän maaperä

Entisen lentokentän alueen maaperä on tyypillistä Koillis-Helsingille: pohjamaa on savea, jonka paksuus vaihtelee noin 0–17 m välillä. Kiitoteiden kohdalla ja muilla asfalttipäällysteisillä alueilla saven päällä on täyttökerroksia. Saven alla ovat siltti-, hiekka- ja moreenikerrokset ennen kallion pintaa. Turvetta alueella on vain sen itäisimmässä osassa lähellä Tattarisuota. Malmin entisen lentokentän alue ei siis ole suota, vaan savikkoa, jota on yhteensä noin kolmannes Helsingin maapinta-alasta.

Rakentaminen pehmeikköalueella edellyttää pohjanvahvistusta katu-, puisto- ja piha-alueilla sekä rakennusten perustamista paaluilla. Maaperän vaatimukset huomioidaan rakentamisessa.

Maaperätutkimukset

Helsingin kaupunki on selvittänyt alueen maaperää vuosia suunnitelmallisesti yhteensä liki 3 000 pisteestä ja suunnittelun edetessä tutkimuksia tehdään lisää. Alueen maaperän, pohjavesien ja maaperän huokoskaasujen mahdollista pilaantumista on selvitetty maankäytön suunnittelua varten. Keskeiset tutkimustulokset on esitetty tutkimusraportissa Malmin lentoaseman kaavarungon alue, Maaperän pilaantuneisuuden tutkimus ja sulfidimaakartointi (Ramboll Oy, 15.11.2019) sekä Malmin lentoaseman kaavarungon alue, pilaantuneisuuden seuranta tutkimus (Ramboll Oy, 28.8.2018).

Pilaantuneet maat

Pilaantuneisuutta on tähänastisissa tutkimuksissa todettu vain muutamissa paikoissa, joissa on käsitelty polttoaineita tai muita lentokenttätoimintaan liittyneitä kemikaaleja. Todetut pilaantuneet kohdat ovat varsin pienialaisia ja sijaitsevat enimmäkseen lähellä maan pintaa. Ne ovat puhdistettavissa tavanomaisin keinoin, kuten kaivamalla pilaantunut maa-aines pois ja korvaamalla se puhtaalla maalla.

Maaperän pilaantuneisuuden tutkimuksia tehdään lisää alueen maankäytön suunnittelun sekä puhdistamisen suunnittelun ja toteuttamisen tarpeisiin.

Sulfidisavet ja esirakentamisen suunnittelu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Alueelta on tehty Geologisen tutkimuskeskuksen selvitys Hienorakeisten maalajien kerrosjärjestys ja ominaisuudet Helsingin Malmin lentokentän kaava-alueella (2017), jossa selvitettiin mm. sulfidisavien esiintymistä lentokentän alueella. Sulfidisavia on selvitetty lisää myös pilaantuneisuustutkimusten yhteydessä.

Sulfidisavea ei pääsääntöisesti ole tarkoitus kaivaa pois, vaan alueen luonnonsavet pääosin jäävät alueelle. Alueilla, joilla esiintyy potentiaalisesti hapanta sulfidisavea, on erityisen tärkeää rakentamisen aikana hallita työmaavesiä, massojen hapettumisen estämistä ja valuntaa ympäröiviin vesistöihin. Rakentaminen suunnitellaan niin, että mahdollisimman suuri osa alueen nykyisistä savista, ml. sulfidisaviesiintymät jäävät paikoilleen.

Malmin lentokentän alueelle on tehty koko alueen kattava alustava esirakentamissuunnitelma viimeksi vuonna 2017. Esirakentamissuunnitelma perustuu Malmin lentokenttäalueen kaavarunkoon ja siitä laadittuun maankäytön havainnekuvaan. Suunnitelmaa on tarkennettu laadittujen Nallenrinteen ja Lentoasemakorttelin tarpeisiin (Sitowise 2019). Koko aluetta koskeva selvitys vähähiilisen esirakentamisen mahdollisuuksista on käynnissä ja raportoidaan vuoden 2021 aikana. Esirakentamistavat tarkentuvat maankäytön suunnittelun ja esirakentamisen toteutussuunnittelun edetessä.

Esirakentamisen kustannusarviot

Kaupungille kohdistuviksi esirakentamisen kustannuksiksi on v. 2017 laaditun suunnitelman mukaiselle esirakentamisvaihtoehdolle arvioitu noin 300 miljoonaa euroa koko kaavarungon alueelta. Kustannukset on esitetty osa-alueittain ja rakennusosittain Malmin esirakentamissuunnitelman raportissa (Destia Oy, 25.9.2017). Pilaantuneen maan puhdistamisen kustannuksiksi on arvioitu noin 8 milj. euroa (Ramboll Finland Oy, 15.11.2019).

Arviointien tarkentuminen

Suunnitelmat ja sitä myöten kustannusarviot ja riskiarviot täsmentyvät jatkuvasti kohti rakentamisen toteuttamista. Tällä hetkellä on valmisteilla selvitys alueen vähähiilisen esirakentamisen menetelmistä, jonka lähtökohtana on päästölaskelma esirakentamiselle perinteisellä tekniikalla (Ramboll Finland Oy, 10.2.2020). Tavoitteena on löytää jatkossa kaavoitettaville kaavarungon osa-alueille vaihtoehtoisia esirakentamisratkaisuja, joilla pienennetään päästöjä sekä kustannuksia. Työ raportoidaan 2021 kuluessa.

Kaavarunkovaiheessa tehtyjä selvityksiä on tarkennettu ja tarkennetaan asemakaavoituksen edetessä. Alueen suunnittelu jakautuu use-

aan asemakaavahankkeeseen. Selvityksiä tehdään suunnittelutyön pohjaksi kaavahankekohtaisesti ja muun suunnittelun tarpeisiin.

Luontoselvitykset ja liito-oravat

Kaupunki tarkastelee liito-oravan levinneisyyttä vuosittain ja ottaa myös huomioon muiden tahojen tekemät havainnot. Liito-oravien esiintymistä selvitetään vuosittain Malmin entisen lentokentän ympäristössä. Laaditut raportit ovat vuosilta 2016, 2018, 2019 ja 2020. Selvitysten perusteella määritellään jatkotoimenpiteet lajin riittävän suojelutason säilyttämiseksi. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista neuvotellaan ympäristöviranomaisten kanssa.

Uusia ydinalueita tai pesäpuita ei ole löytynyt entisen lentokentän ympäriltä vuoden 2020 selvityksessä. Liito-oravien ydinalue Suurmetsäntien kahden puolen on laajentunut muutaman aarin luoteen suuntaan. Aikaisempina vuosina löydetyt esiintymät, eli lisääntymis- ja levähdysalueet, on huomioitu kaavoituksessa jättämällä ne viheralueille. Esimerkiksi Nallenrinteen asemakaavahankkeessa liito-oravahavainnot ja niihin liittyvät arvioinnit on kuvattu suunnitteluaineistossa ja suunnitteluratkaisut on laadittu siten, että liito-oraville tärkeät alueet säilyvät. Kaavahankkeissa arvioidaan vaikutukset liito-oravien elinoloihin maankäyttö- ja rakennuslain sekä luonnonsuojelulain mukaisesti. Mikäli uusia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja löytyisi kaavoitetuilta alueilta, voidaan liito-oravan suojelusta hakea poikkeamista. Suojelusta on mahdollista poiketa vain ELY:n luvalla (LSL 49 §), mikäli muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole ja poikkeus ei haittaa lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä, ja on olemassa erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy.

Helsingin liito-oravaverkostselvityksessä (Helsingin liito-oravaverkosto 2019. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:2) on tunnistettu liito-oraville tärkeät alueet ja reitit. Verkostosuunnittelussa sovitetaan yhteen maankäytön suunnittelu ja liito-oravien suojelu pitkäjänteisellä tavalla. Malmin alueelta on tunnistettu erityisesti kehitettäviä liito-oravien reittejä Longinojan laaksosta, jossa tarvitaan yhteyksiä ydinalueiden välille. Sen lisäksi on tunnistettu tarve kehittää yhteyksiä Lahdenväylän yli.

Liito-oravan elinpiirit muuttuvat vuosittain ja laji leviää uusille alueille, minkä vuoksi Malmin lentoaseman alueen kaavarungon alueella on katsottu tarkoituksenmukaiseksi selvittää liito-oravan potentiaalisia liikkumismahdollisuuksia jo ennakolta. Lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseksi alueelta tulee olla latvusyhteys ja liito-oravalle soveltuva liikkumisyhteys ympäröiville laajemmille viheralueille.

Luontoselvitykset

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginkanslia	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566

Malmin lentokentän alueen luontoarvoja on kartoitettu sekä kaavarunkotyön että vireillä olevien asemakaavahankkeiden aikana. Huomionarvoisten perhoslajien esiintymistä on selvitetty vuosina 2016, 2017 ja 2019, linnustoa on selvitetty vuosina 2015, 2016 ja 2017, lepakoita on selvitetty vuonna 2016 ja 2020 sekä kasvillisuutta 2020. Vesistöön liittyviä arvoja on selvitetty muun muassa vesihuoltoon liittyvien selvitysten ja suunnitelmien yhteydessä. Selvityksiä päivitetään ja tarkennetaan säännöllisesti. Vuoden 2021 kasvukaudella päästään jatkamaan kasvillisuusselvitystä. Vuonna 2021 on tarkoitus päivittää perhosselvitys sekä tarpeen mukaan lepakkoselvitys. Vireillä olevien ja ennakoitujen asemakaava-alueiden osalta on tarkoitus selvittää purojen eliöstöä ja luonnontilaisuutta. Tulevissa maaperää ja hulevesiä koskevissa selvityksissä huomioidaan pohjaveden ja Longinojan vedenlaadun seuranta.

Aluerakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset

Malmin entisen lentokentän rakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä. Kaavarunkoalueen esi-, katu- ja puistorakentamisen sekä palvelurakennusten budjettirahoitteisten investointikustannusten on arvioitu olevan suuruusluokkaa 500 milj. euroa. Kaupungin aluerakentamisprojektitoiminnasta saaman 40-vuotisen kokemuspohjan perusteella yksi kaupungin budjettivaroilla investoima euro käynnistää 4–8 euron edestä yksityisiä investointeja, riippuen alueiden erilaisista ominaisuuksista, lähtötilanteesta ja tavoitteista. Malmin entisen lentokentän alueen rakentamisessa yksityisten investointien osuus on suuruusluokkaa 3 000 milj. euroa (3 Mrd€), jos oletetaan maltillisesti, että yhdellä kaupungin budjettivaroin investoimalla eurolla alueelle saadaan liikkeelle kuuden euron edestä yksityisiä investointeja.

Väestönkasvu Helsingissä

Helsingin ja Helsingin seudun tuorein väestöennuste on laadittu vuosille 2019–2060 (Helsingin kaupunki, Tilastoja 2020:11) ja ennusteessa on huomioitu koronaepidemian vaikutus. Koronaepidemian vuoksi Helsingin kasvu jäi hieman jälkeen vuonna 2020, mutta kasvun oletetaan palautuvan jo kuluvana vuonna lähelle tavanomaista. Vuosina 2021–2030 Helsingin keskimääräiseksi vuosikasvuksi ennustetaan 6 250 asukasta, 0,9 %.

Rakennusmaan tarve

HSY:n ylläpitämän pääkaupunkiseudun tonttivaranto -tilaston mukaan Helsingissä oli tammikuussa 2019 laskennallista asemakaavavarantoa kerrostalotonteilla 2,16 milj. kerrosneliometriä. Kun tämä jaetaan vuoden 2019 talousarvion mukaisella asuinrakennusten sitovalla luovutus-tavoitteella (400 000 k-m²), voidaan arvioida asemakaavoitetun kerros-

talotonttimaan riittävän Helsingissä n. 5,4 vuoden asuntorakentamisen tarpeisiin, ei vuosikymmeniksi. Tonttimaavarannon tilasto ei huomioi onko asemakaavoitettu tontti heti rakentamiskelpoinen (esirakennettu, kunnallistekniikkavalmius) vai ei. Heti rakentamiskelpoisia asuntokerrostalotontteja on huomattavasti alle viiden vuoden tarpeisiin.

Helsinki kasvaa nopeasti ja Malmin lentokentän alue on Helsingin yleiskaavan (2016) tärkein uusi rakentamisalue, josta suunnitellaan ja rakennetaan 25 000 asukkaan uusi kaupunginosa. Yleiskaavan toteutusohjelmassa (kaupunginhallitus 4.6.2018) Malmin lentokentän alue kuuluu yleiskaavan ensimmäiseen toteutusvaiheeseen.

Kaupunkistrategiassa 2017–21 ja nykyisessä asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (AM-ohjelma / Kotikaupunkina Helsinki -ohjelma, kaupunginvaltuusto 11.11.2020) on asetettu tavoitteeksi vuosina 2021–2023 rakentaa 7 000 asuntoa vuodessa, ja 2023 alkaen 8 000 asuntoa vuodessa. Korkein hallinto-oikeus kumosi joitakin osia yleiskaavan hyväksymistä koskevasta Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikä lisää Malmin entisen lentokentän alueen merkitystä kaupungin asuntorakentamisessa. Kaupungin tavoitteena on aloittaa asuntorakentaminen Malmin entisen lentokentän alueella 2020-luvulla niin nopeasti kuin mahdollista. Investointimäärärahaa on varattu Malmin rakentamisen käynnistämiseksi talousarviossa 2021 ja siihen liittyvässä 10-investointiohjelmassa.

Käsittely

30.03.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Lausunto palautetaan, koska siinä ei ole tarpeeksi huomioitu sitä, miten paljon rakentamisesta syntyvä hiilijalanjälki ja kustannukset lisääntyvät paalutuksen ja vesistöjen suojelun vuoksi. Longinoja alkaa Malmin lentokentän alueelta. Puron ennallistamiseksi on vapaaehtoisvoimin tehty työtä useita vuosia ja saatu taimenkanta lisääntymään purossa. Longinoja on palkittu Paras Luontoteko palkinnolla 2019. Rakentamisen seurauksena happamat sulfaattimassat hajoavat ja muodostuu rikkihappoa, jolloin veden pH laskee alle 5,5. Se aiheuttaa kalakuolemia. Longinojan suojeleminen rakentamisen aikaiselta vesien valumalta on kallis ja pitkäkestoinen prosessi. Se tulee huomioida paremmin kustannuksissa ja päästöissä.

Kannattaja: Nuutti Hyttinen

Asian käsittelyn palauttamisesta äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Lausunto palautetaan, koska siinä ei ole tarpeeksi huomioitu sitä, miten paljon rakentamisesta syntyvä hiilijalanjälki ja kustannukset lisääntyvät paalutuksen ja vesistöjen suojelun vuoksi. Longinoja alkaa Malmin lentokentän alueelta. Puron ennallistamiseksi on vapaaehtoisvoimin tehty työtä useita vuosia ja saatu taimenkanta lisääntymään purossa. Longinoja on palkittu Paras Luontoteko palkinnolla 2019. Rakentamisen seurauksena happamat sulfaattimassat hajoavat ja muodostuu rikkihappoa, jolloin veden pH laskee alle 5,5. Se aiheuttaa kalakuolemia. Longinojan suojeleminen rakentamisen aikaiselta vesien valumalta on kallis ja pitkäkestoinen prosessi. Se tulee huomioida paremmin kustannuksissa ja päästöissä.

Jaa-äännet: 10

Mia Haglund, Antti Koskela, Noora Laak, Jape Lovén, Antti Möller, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 10 - 3.

23.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kaisa Jama, tiimipäällikkö, puhelin: 310 22980
kaisa.jama(a)hel.fi